

MODEST GENÉ

La vida apassionant i vitalista d'un escultor reusenc

Francesc Roig Queralt

Els qui per motius d'investigació ens hem acostumat a tractar la història ens adonem que sovint predomina una actitud de desmemoriament per part de tots els qui des del seu lloc de responsabilitat actual haurien de fer possible la consolidació elogiosa del passat com a lliçó del present. El cas de la vida i l'obra de l'escultor reusenc Modest Gené i Roig n'és un exemple. Cal deixar escrit d'entrada que cada artista és fruit de la seva època i que, com a professionals de l'art, s'han vist condicionats per les circumstàncies que els han tocat viure.

Segons ens comenten la seva vídua Matilde Gómez Calcerrada i la seva filla Maria del Carme Gené el gruix més destacable d'obres de Modest Gené, principalment les peces més grans, estan cedides actualment en dipòsit al Museu Comarcal de Reus. S'ha demanat també que una entitat sol·licités oficialment a l'Ajuntament de Reus l'entronització de l'escultor a la galeria de reusencs il·lustres. Igualment el Ministeri d'Assumptes Exteriors a través de gestions del Govern Civil de Tarragona ha demanat al govern de Guinea, on treballà durant els últims anys de la seva vida, que tot el patrimoni escultòric propi que desenvolupà allí passés a mans de la seva família. Però fins avui no s'ha obtingut cap resposta. Es cert que a Reus se li dedicà un carrer, però la revalorització de l'obra d'un artista com Modest Gené no s'ha d'aturar només en aquests actes purament protocolaris. Cal una voluntat més definida a l'hora de reivindicar-lo convenientment al marge de tota interpretació ideològica.

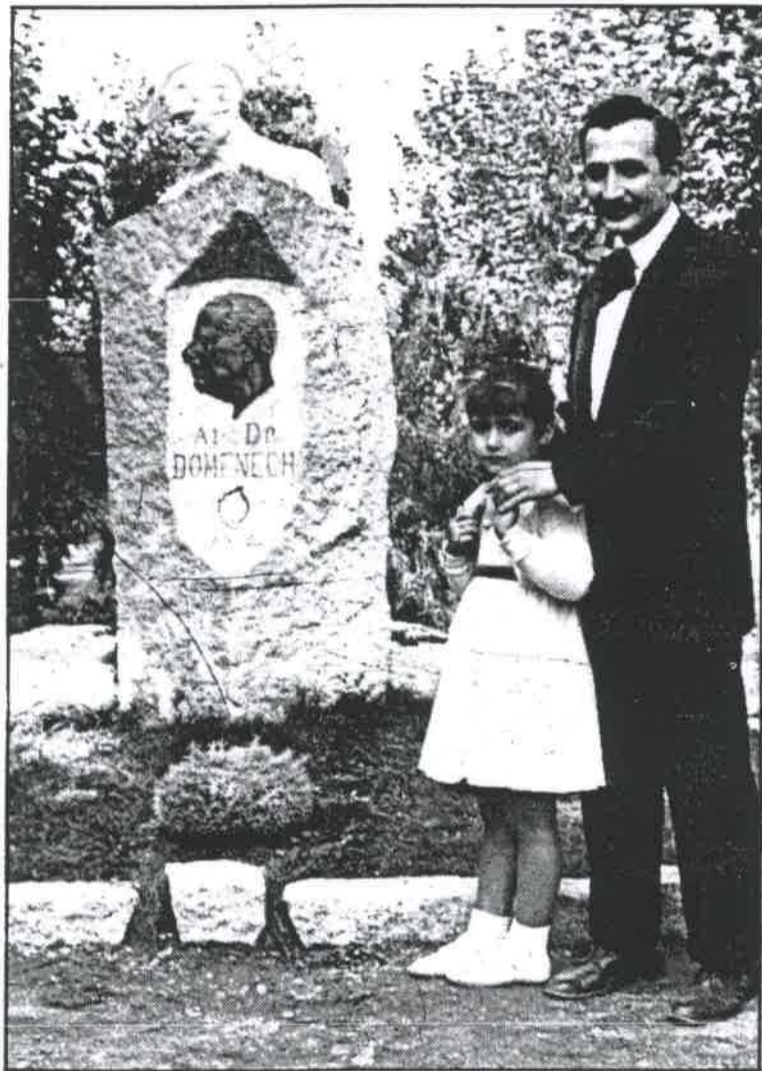
Intentar de donar un esbós biogràfic és relativament fàcil però no pas deixar constata des dels mils i mils obres d'art que el tarannà sempre in-

«Oberi». Talla efectuada en tabac. 1961

quiet, creatiu, apassionat i vitalista de Modest Gené, creà al llarg de la seva vida. Va néixer a Reus un 5 de novembre de 1914 i des de ben jove se sentí predisposat a l'art. El seu primer treball meritori va ser la realització d'un medalló amb l'efígie del president de la Generalitat Francesc Macià, el 1932, amb motiu de la visita que aquest realitzà a la ciutat de Reus. Mantingué una entrenyable amistat amb d'altres artistes com Ceferino

Olivé, Ferré Revascall, Salvador Martorell, Soriano Montagu i d'altres. El seu estudi era al carrer Gaudí, núm. 22 de Reus. Estudià la carrera de Belles Arts a l'Escola d'Arts i Oficis Artístics de Barcelona amb professors com Dunyach, F. Marés, J. Clarà i E. Monjo. El 1934 acabà els seus estudis i obtingué una borsa de viatge de la Fundació Amigó Cuyàs. Igualment li fou atorgada per l'Ajuntament de Reus la beca «Jacint Barrau».

Amb la seva filla Maria del Carme davant el monument al Dr. Domènech. Reus 1954

Emprenqué un viatge per Espanya a partir del 24 de juny de 1936. Fins aleshores havia realitzat diverses exposicions i la màscara de Pablo Gargallo a banda d'altres encàrrecs oficials de la ciutat de Reus. Viatjà cap a València, Múrcia, Còrdova, Granada i Sevilla on l'alçament militar el sorprenqué en plena època de creativitat. La situació l'obligà a quedar-se a la capital andalusa i guanyar-se la vida amb diferents encàrrecs d'imatgeria religiosa. Allí conegué la que més tard seria la seva esposa, Matilde Gómez, amb la qual es casà un 15 d'agost de 1939. Del seu matrimoni n'han sorgit dues filles. La seva vídua el recorda «com un artista al cent per cent de la seva vocació. Molt humà i de tracte molt afable». Acabada la guerra retornà de nou a Catalunya però la seva voluntat d'instal·lar-se a Barcelona o a l'estranger quedà truncada davant la gran quantitat d'encàrrecs que li arribaven, especialment per a esglésies, con-

vents i estaments oficials. Participà igualment a exposicions col·lectives, concursos, les Medalles Mariano Fortuny i Julio Antonio, Fires de Mostres, Exposicions de Primavera de Barcelona i Sevilla. Les seves obres resten escampades per totes les comarques tarragonines, restauracions al Monestir de Poblet, i alternativament continuà participant en exposicions a Girona, Lleida, Madrid, Barcelona, Tarragona i posteriorment Ceuta i Tànger.

El 1952 viatjà precisament a Ceuta on realitzà diversos encàrrecs religiosos i començà a interessar-se pel món àrab i africà. «L'atracció de la raça africana sempre el va atreure molt i ja ho havia demostrat amb l'especial interès que dedicava als quadres de Fortuny i a les obres de Julio Antonio que versaven sobre aquest tema» ens diu la seva filla Maria del Carme. Guanyà igualment beques que li permeteren de

felix si els nets i els ciutadans de Guinea em
n «Gené el Africano»

«Nkuó». Dona amb cistell a l'espatlla.

1960

tor d'escultura i anatomia artística. A l'Escola del Treball de Reus Exercí com a professor de «modelado y vaciado» i la posterior direcció del taller de ceràmica. Però l'any

1957 viatjà a la Guinea Espanyola becat per Plazas y Provincias Africanas del Instituto de Investigaciones Científicas. Allí exercí la docència de dibuix lineal i artístic. Creà

l'Institut Politècnic de Bata (que actualment porta el seu nom) i confeccionà el programa Oficial de Belles Arts encarregat pel govern de cara als esquemes de Guinea.

Modest Gené Roig «1914-1983»

Derbuka, instrument marroquí. X Medalla Julio Antonio 1954

Serà aquesta l'última etapa de la seva vida, i probablement la més creativa. Treballà amb els materials propis del país, aconseguint resultats impressionants, d'una força i d'un vitalisme escultòric únics. Alguns el denominaren «el poeta de la raça» i la seva obra d'«Estudios Africanos» es troba repartida entre Amèrica, Àfrica, països europeus i les peces conservades actualment al Museu Comarcal de Reus i a l'estudi particular propietat de la família. Morí a Bata «Guinea Equatorial» el 29 d'octubre de 1983.

La seva vídua ens recorda que va rebre una carta d'ell en la qual li deia que hauria estat felix si els seus nets i els ciutadans de Guinea el recordessin com «Gené el Africano». Una modesta tomba en plena selva guineana porta aquest breu epitafi. La seva voluntat és una realitat al cementiri dels blancs.